

- Novakovska, I. O., and Skrypnyk, L. R. "Problemy klasyfikatsii ta formuvannya zemel aviatsiinoho transportu" [Problems of Classification and Formation of Air Transport Lands]. *Zemleustrii, kadastr i monitorynh zemel*, no. 3 (2017): 46-54.
- Panchenko, V. A. "Upravlinnia lohystychnoiu komponentoiu pidpriemstv aviatsiinoi haluzi" [Management of the Logistics Component of Aviation Industry Enterprises]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, no. 3 (2024): 81-86.
- Prokudin, G. et al. "Optimizing Unbalanced Freight Deliveries in Transportation Networks". *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, no. 2/3(116) (2022): 22-32.
- Sokolova, O. Ye. "Kontseptualni zasady formuvannya multimodalnoi systemy perevezennia vantazhiv" [Conceptual Foundations of the Formation of a Mul-

- timodal Cargo Transportation System]. *Naukoiemni tekhnolohii*, no. 1 (2014): 114-118.
- Vasyltsiv, T. H., Horodnia, T. A., and Lupak, R. L. "Ekonomichni aspekty dyversyfikatsii pidpriemstva z vykorystanniam innovatsiinykh investytsii" [Economic Aspects of Enterprise Diversification Using Innovative Investments]. *Intelekt XXI*, no. 1 (2017): 52-57.
- Vasyltsiv, T. H., Lupak, R. L., and Vasyltsiv, V. H. "Kharakterystyka funktsionalnykh skladovykh ekonomichnoi bezpeky sektoru informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii Ukrainy" [Characteristics of the Functional Components of the Economic Security of the Information and Communication Technologies Sector of Ukraine]. *Ekonomichniy diskurs* (2017): 161-172.

УДК 005.52:005.334]:[338.45:621.31(477.64]
JEL Classification: G32; G33
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-10-308-314>

АНАЛІЗ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО»

© 2024 ЧЕРЕП А. В., ЧЕХОВСЬКА В. С.

УДК 005.52:005.334]:[338.45:621.31(477.64]
JEL Classification: G32; G33

Череп А. В., Чеховська В. С. Аналіз ймовірності банкрутства підприємства ПАТ «Запоріжжяобленерго»

ПАТ «Запоріжжяобленерго» входить до четвірки найбільших енергорозподільчих компаній України. Метою діяльності розглянутого оператора системи розподілу є забезпечення надійного та безперервного надання послуг із розподілу електричної енергії на території Запорізької області, що і є основним видом діяльності. Метою дослідження є проведення фінансового аналізу, який обумовлено необхідністю оцінки фінансового стану підприємства, його ділової активності задля вчасного виявлення та усунення порушень у діяльності суб'єкта господарювання, що нададі допоможе підвищити платоспроможність і виявити основні фактори впливу на стан підприємства, а також спрогнозувати основні тенденції та оцінити ринкову вартість підприємства в цілому. Аналіз ймовірності банкрутства підприємства ПАТ «Запоріжжяобленерго» проведено за допомогою багатofакторних моделей, таких як: п'ятифакторна модель Альтмана, чотирифакторна модель Тафлера, модель Ліса, модель Спрінгейта, універсальна дискримінантна модель Терещенка. Оцінку ділової активності проведено за допомогою показників рентабельності. За результатами аналізу встановлено, що підприємству ПАТ «Запоріжжяобленерго» у проаналізованих 2020–2023 роках за більшістю моделей банкрутство не загрожує. Більшість показників рентабельності у 2022 році мали від'ємні значення, оскільки підприємство мало збиток за результатами діяльності за підсумками року. Проведений аналіз ліквідності підприємства свідчить про нестачу оборотних активів і грошових коштів для покриття поточних зобов'язань підприємства. Виявлено основні фактори впливу на фінансовий стан підприємства, які спричинені повномасштабним вторгненням РФ в Україну на початку 2022 року. Розроблено рекомендації щодо поліпшення фінансових показників діяльності, в основі яких є проведення робіт щодо зменшення дебіторської та кредиторської заборгованостей на підприємстві. Наведені результати аналізу в подальшому можуть бути використані для формування фінансової стратегії підприємства.

Ключові слова: банкрутство, п'ятифакторна модель Альтмана, чотирифакторна модель Тафлера, модель Ліса, модель Спрінгейта, універсальна дискримінантна модель Терещенка, рентабельність.

Табл.: 4. Формул.: 5. Бібл.: 8.

Череп Алла Василівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, Запорізький національний університет (вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, 69600, Україна)

E-mail: cherep.av.znu@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5253-7481>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56658658700>

Чеховська Валерія Сергіївна – студент, Запорізький національний університет (вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, 69600, Україна)

E-mail: lerachehovskaya@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2874-0572>

Cherep A. V., Chekhovska V. S. An Analysis of the Probability of Bankruptcy of PJSC «Zaporizhzhiaoblenergo»

PJSC «Zaporizhzhiaoblenergo» is one of the four largest energy distribution companies in Ukraine. The purpose of the distribution system operator in question is to ensure reliable and uninterrupted provision of electricity distribution services in the territory of Zaporizhzhia region, which is the main activity of the enterprise. The aim of the present study is to conduct a financial analysis, due to the need to assess the financial condition of the enterprise, its business activities in order to timely identify and eliminate violations in the activities of the economic entity, which will further help to increase solvency and identify the main factors influencing the state of the enterprise, along with predicting the main trends and assessing the market value of the enterprise as a whole. The analysis of the probability of bankruptcy of PJSC «Zaporizhzhiaoblenergo» was carried out using multifactorial models, such as: Altman five-factor model, four-factor model by R. Tafler, Lis model, Springate model, and Tereshchenko universal discriminant model. The assessment of business activity was carried out using profitability indicators. According to the results of the analysis, it is found that the enterprise PJSC «Zaporizhzhiaoblenergo» in the analyzed 2020-2023 is not threatened with bankruptcy under most models. Most profitability indicators in 2022 had negative values, since the company had a loss on the results of activities at the end of the year. The analysis of the liquidity of the enterprise indicates lack of current assets and monetary means to cover the current liabilities of the enterprise. The main factors influencing the financial condition of the enterprise, which are caused by the full-scale invasion of Ukraine by the Russian Federation at the beginning of 2022, have been identified. Recommendations for improving financial performance indicators are developed, based on the works to reduce receivables and payables at the enterprise. The presented results of the analysis can be used in the future to form the financial strategy of the enterprise.

Keywords: bankruptcy, Altman five-factor model, four-factor model by R. Tafler, Lis model, Springate model, Tereshchenko universal discriminant model, profitability.

Tabl.: 4. **Formulae:** 5. **Bibl.:** 8.

Cherep Alla V. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of the Department of Finance, Banking, Insurance and Stock Market, Zaporizhzhia National University (66 Zhukovskoho Str., 69600, Ukraine)

E-mail: cherep.av.znu@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5253-7481>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56658658700>

Chekhovska Valeriia S. – Student, Zaporizhzhia National University (66 Zhukovskoho Str., 69600, Ukraine)

E-mail: lerachehovskaya@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2874-0572>

В умовах війни багато підприємств спостерігають порушення фінансової стійкості та стикаються із загрозою банкрутства. Запровадження воєнного стану, спричиненого повномасштабним вторгненням РФ в Україну на початку 2022 року, масовані ракетні обстріли, відтік трудових ресурсів стали справжнім викликом для більшості підприємств.

Тему фінансової санації та банкрутства раніше вивчали такі вітчизняні науковці, як В. Боронос та І. Плікус [1], М. Ливдар, О. Чубка, Д. Фітяк [2], Т. Мулик [3], О. Добровольська, М. Рондова [4], І. Домніна та Я. Сілова [5], В. Бугай та А. Федорець [6].

Серед визначних науковців, чії методики аналізу ймовірності банкрутства було використано у статті, є Е. Альтман, Р. Ліс, Г. Спрінгейт, Р. Тафлер, О. Терещенко. Дослідженням ліквідності підприємств займалися Г. Аніловська, І. Висоцька, О. Горалько, Р. Сорока, Н. Марушко, І. Козій [7]. У науковій літературі майже не згадується підприємство ПАТ «Запоріжжяобленерго», що й спонукало до аналізу цього суб'єкта господарювання.

Отже, мета статті – дослідження ймовірності банкрутства ПАТ «Запоріжжяобленерго», а також аналіз показників рентабельності та ліквідності для своєчасного виявлення ризиків неплатоспроможності та збитковості у нестабільних умовах

сьогодення, надання рекомендацій щодо поліпшення фінансового стану підприємства.

У статті використано зарубіжні та вітчизняні моделі діагностики банкрутства. Також для аналізу було використано такі наукові методи дослідження, як аналіз та синтез, дедукція, порівняння, горизонтальний аналіз; результати дослідження наведено табличним методом.

Варто розрізняти кризове явище, кризову ситуацію та кризовий стан. Основною характеристикою кризового явища є постійне погіршення певного показника діяльності підприємства, яке було виявлено завдяки показникам-індикаторам, але це не має значного впливу на життєдіяльність суб'єкта господарювання. Кризова ситуація характеризується відхиленням від звичного стану функціонування системи або її елементів та потребує втручання. При кризовому стані підприємство не здатне фінансово забезпечувати свою діяльність. Саме у цьому стані й настає банкрутство [1].

Одним із підходів до діагностування ймовірності банкрутства є використання факторних регресивних та дискримінантних моделей, серед яких модель Альтмана, модель Тафлера, модель Лісу, модель Спрінгейта та модель Терещенка. Перевагами використання таких моделей є швидкість, простота розрахунків завдяки невеликим обсягам та доступності інформації для обчислення.

Серед недоліків можна виділити лінійність систем обчислення, відсутність галузевої чи регіональної специфіки, розраховані показники не відображають ефективність використання ресурсів чи оцінку ділової активності підприємства [2].

П'ятифакторна модель Альтмана була розроблена у 1968 році, задля створення якої науковець проаналізував 66 підприємств, з яких половина стала банкрутами, а решта успішно продовжили свою діяльність. Аналіз проводився за 22 коефіцієнтами, серед яких було відібрано 5 найбільш значущих. Точність цієї моделі сягає 95 %. Модель розраховується за формулою (1):

$$Z = 1,2 \times X_1 + 1,4 \times X_2 + 3,3 \times X_3 + 0,6 \times X_4 + 1,0 \times X_5, \quad (1)$$

де X_1 – оборотний капітал / сума активів;
 X_2 – нерозподілений прибуток / сума активів;
 X_3 – операційний прибуток / сума активів;
 X_4 – ринкова вартість акцій / сума заборгованості;
 X_5 – виручка від реалізації / сума активів.

Перевищення Z -показника 2,99 свідчить про фінансову стійкість підприємства. Якщо показник менше 1,81, то підприємство вважається неплатоспроможним, інтервал 1,81–2,99 є зоною невизначеності [1].

Чотирифакторна прогнозна модель Тафлера була створена 1977 року та розраховується за формулою (2):

$$Z = 0,53 \times X_1 + 0,13 \times X_2 + 0,18 \times X_3 + 0,16 \times X_4, \quad (2)$$

де X_1 – операційний прибуток / короткострокові зобов'язання;
 X_2 – оборотні активи / сума зобов'язань;
 X_3 – короткострокові зобов'язання / сума активів;
 X_4 – виручка / сума активів.

Перевищення Z -показника 0,3 свідчить про непогані довгострокові перспективи підприємства. Якщо показник менше 0,2, то підприємство ймовірно стане банкрутом [1; 3].

Модель Лісу була створена 1972 року. Графічне значення Z -показника дорівнює 0,037 та розраховується за формулою (3):

$$Z = 0,063 \times X_1 + 0,092 \times X_2 + 0,057 \times X_3 + 0,001 \times X_4, \quad (3)$$

де X_1 – оборотний капітал / сума активів;
 X_2 – операційний прибуток / сума активів;
 X_3 – нерозподілений прибуток / сума активів;
 X_4 – власний капітал / позиковий капітал [4; 5].

Модель Спрінггейта була розроблена у 1978 році. Для її створення було проаналізовано 40 компаній та відібрано 4 з 19 показників, що найкраще відрізняють фінансово стійкий бізнес від такого, що знаходиться на стадії банкрутства. Модель розраховується за формулою (4):

$$Z = 1,03 \times A + 3,07 \times B + 0,66 \times C + 0,64 \times D, \quad (3)$$

де A – робочий капітал / загальна вартість активів;

B – прибуток до виплат / загальна вартість активів;

C – прибуток до виплат / короткострокова заборгованість;

D – обсяг продажу / загальна вартість активів.

Точність цієї моделі сягає до 92 %. Якщо Z -показник менше 0,862, то підприємство, ймовірно, стане банкрутом [6].

Універсальна дискримінантна модель Терещенка розраховується за формулою (5):

$$Z = 1,5 \times X_1 + 0,08 \times X_2 + 10 \times X_3 + 5 \times X_4 + 0,3 \times X_5 + 0,1 \times X_6, \quad (4)$$

де X_1 – грошовий потік / сукупні зобов'язання;

X_2 – валюта балансу / сукупні зобов'язання;

X_3 – чистий прибуток / валюта балансу;

X_4 – чистий прибуток / виручка від реалізації;

X_5 – виробничі запаси / виручка від реалізації;

X_6 – виручка від реалізації / валюта балансу.

Перевищення Z -показника 2 свідчить про фінансову стійкість підприємства. Якщо показник менше 0, то підприємство є напівбанкрутом. В інтервалі 0-1 підприємству необхідно терміново вживати санаційних заходів, щоб запобігти банкрутству, в інтервалі 1-2 підприємству необхідно вживати антикризових заходів, оскільки фінансова стійкість порушена. Головним недоліком моделі є те, що вона не враховує галузеві особливості, в яких працюють підприємства [7].

Провівши діагностику ймовірності банкрутства ПАТ «Запоріжжяобленерго» (табл. 1), було виявлено, що підприємство має позитивні результати щодо подальшої діяльності, та загалом йому банкрутство не загрожує. Згідно з моделлю Альтмана підприємство було фінансово стійким у 2020–2022 роках. Z -показник у 2023 році нижче за нормативне значення на 22 %. У 2023 році Z -показник зменшився на 1,22 пункти, або 34 %, порівняно з попереднім роком.

За моделлю Тафлера підприємство має непогані довгострокові перспективи. Z -показник

Діагностика ймовірності банкрутства ПАТ «Запоріжжяобленерго» у 2020–2023 рр.

Назва моделі	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Пояснення
Модель Альтмана	3,514	4,165	3,560	2,341	$Z > 3$ – ймовірність банкрутства дуже низька
Модель Тафлера	0,403	0,470	0,382	0,372	$Z > 0,3$ – непогані довгострокові перспективи
Модель Лісу	0,045	0,056	0,048	0,049	$Z > 0,037$ – ймовірність банкрутства є низькою
Модель Спрінгейта	1,112	1,525	1,038	1,074	$Z > 0,862$ – підприємство не є потенційним банкрутом
Модель Терещенка	1,663	3,103	0,580	1,080	$Z > 2$ – підприємство вважається фінансово стійким, і йому не загрожує банкрутство

Джерело: розраховано автором за [8].

протягом досліджуваного періоду перевищував граничне значення. У 2023 році цей показник перевищував нормативне значення на 24 %. У 2023 році Z-показник був на 0,05 пунктів, або 10 %, менше, ніж у попередньому році, та на 0,01 пункт, або 3 %, менше порівняно з 2022 роком. Зменшення суми довгострокових зобов'язань призвело до підвищення Z-показника. Також позитивний вплив мало зростання прибутку від операційної діяльності, оскільки у 2022 році підприємство зафіксувало збиток за операційною діяльністю у розмірі 140 092 тис. грн.

Модель Лісу також показує низьку ймовірність банкрутства протягом 2020–2023 років. У 2023 році відбулося незначне зростання на 0,001 пунктів, або 2 %, порівняно з попереднім роком. Таке збільшення відбулося завдяки зміні збитку на прибуток протягом 2022–2023 років відповідно. Z-показник у 2023 році перевищує граничне значення на 33 %.

Згідно з моделлю Спрінгейта ймовірність банкрутства підприємства є низькою. Z-показник у 2023 році перевищує нормативне значення на 25 %. У 2023 році Z-показник на 0,036 пунктів, або 3 %, більше, ніж у попередньому році. Збільшення прибутку від операційної діяльності допоможе підвищити Z-показник у майбутньому.

За моделлю Терещенка у 2022–2023 році фінансова стійкість підприємства була порушена, хоча у 2023 році ситуація покращилася, і показник підвищився на 0,5 пунктів, або 86 %, порівняно з попереднім роком. Z-показник у 2023 році на 46 % менше нормативного значення.

Загальне погіршення показників 2022 року зумовлено повномасштабним вторгненням РФ в Україну, тому у 2023 році було скориговано фінансову звітність ПАТ «Запоріжжяобленерго» за

2022 рік з урахуванням знецінення основних засобів (на 446 604 тис. грн за балансовою вартістю) на тимчасово окупованих територіях. У результаті відбулося зменшення чистого прибутку у розмірі 242 001 тис. грн до чистого збитку на суму 204 748 тис. грн. У 2023 році загальна ситуація почала відновлюватися, проте ще не досягла довоєнного рівня, оскільки й надалі існують зовнішні ризики, які стримують розвиток підприємства.

Згідно з аналізом рентабельності (табл. 2) на 1 грн активів у 2023 році припадало 0,01 % операційного прибутку, тобто 0,01 грн, що на 0,24 відсоткових пункти, або 131,41 %, більше, ніж у 2022 році, коли на 1 грн активів припадало 0,06 грн збитку. З 1 грн основних засобів підприємство отримало 0,03 грн операційного прибутку у 2023 році, що на 0,52 в.п., або 143,53 %, більше порівняно з попереднім роком.

Операційний дохід з 1 грн оборотного капіталу у 2023 році скоротився на 0,04 грн, або 23,2 %, порівняно з 2022 роком і дорівнює майже нулю. Рентабельність власного капіталу у 2023 році склала 0,07 %, що на 1,05 в.п., або 137,79 %, більше, ніж у попередньому році. З 1 грн позикового капіталу підприємство згенерувало у 2023 році 0,01 грн операційного прибутку, що на 0,56 в.п., або 135,08 %, більше, ніж у 2022 році. Оборотні активи протягом 2023 року здійснили 0,78 обертів, що на 32,89 % менше, ніж у 2022 році. Термін оборотності оборотних активів у 2023 році склав 470 днів, що 106 днів, або 49,01 %, більше, ніж у попередньому році. Найнижчі показники протягом розглянутого періоду підприємство має у 2022 році, що спричинено зафіксованим операційним збитком у цей період.

Аналіз рентабельності ПАТ «Запоріжжяобленерго» у 2021–2023 рр., у %

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2023/2022	2022/2021	2023/2022	2022/2021
Рентабельність активів	0,18	-0,06	0,01	0,06	-0,24	-112,71	-131,41
Рентабельність основних засобів	0,37	-0,16	0,03	0,19	-0,52	-119,19	-143,53
Рентабельність оборотно-го капіталу	0,19	0,14	0,003	-0,14	-0,04	-98,18	-23,20
Рентабельність власного капіталу	0,76	-0,29	0,07	0,36	-1,05	-125,50	-137,79
Рентабельність позиково-го капіталу	0,13	-0,05	0,01	0,05	-0,18	-113,33	-135,08
Оборотність оборотних активів, оберти	1,70	1,14	0,78	-0,36	-0,56	-31,74	-32,89
Термін оборотності оборотних активів, дні	215,07	320,47	469,51	149,04	105,40	46,51	49,01

Джерело: розраховано автором за [8].

Для аналізу ліквідності підприємства скористаємося коефіцієнтами абсолютної, швидкої та загальної ліквідності.

Покриття високоліквідними активами у найближчий час частини поточної заборгованості характеризує коефіцієнт абсолютної ліквідності, нормативне значення якого має бути більше за 0,2.

Спроможність підприємства покрити високо- та середньоліквідними активами короткострокові зобов'язання і забезпечення характеризується коефіцієнтом швидкої ліквідності, нормативне значення якого знаходиться у проміжку 0,6-0,8.

Здатність оборотних активів покрити поточні зобов'язання підприємства характеризується коефіцієнтом загальної ліквідності, нормативне значення якого в Україні має бути більшим за 1, проте закордоном прийнятним вважається перевищення 2 пунктів [7].

ПАТ «Запоріжжяобленерго» має коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2020–2023 роках значно нижче нормативного значення, що свідчить нестачу грошових коштів для покриття короткострокової заборгованості.

Зменшення цього коефіцієнта у 2023 році на 0,04 пунктів, або 70 %, відносно 2022 року зумовлено зменшенням грошових коштів на 65 % за цей же період (табл. 3).

Коефіцієнт швидкої ліквідності відповідає нормативному значенню протягом усього аналізованого періоду. У 2023 році показник склав 0,75 пунктів, що на 0,05 пунктів, або 6,8 %, менше, ніж у попередньому році. З 2019 по 2022 роки показник поступово збільшувався за рахунок збільшення обсягів грошових коштів на рахунках у банках, а також збільшення обсягу дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт загальної ліквідності є меншим за нормативне значення, а отже, поточні зобов'язання

Таблиця 3

Аналіз ліквідності ПАТ «Запоріжжяобленерго» у 2020–2023 рр.

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відносне відхилення		
					2021/2020	2022/2021	2023/2022
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,07	0,07	0,02	107,71	-0,21	-70,22
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,68	0,72	0,80	0,75	4,90	12,05	-6,82
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,71	0,75	0,87	0,84	5,09	17,02	-4,28

Джерело: розраховано автором за [8].

підприємства зростають швидшими темпами, ніж оборотні активи. За 2023 рік коефіцієнт зменшився на 0,04 пунктів, або 4,28 %, порівняно з 2022 роком та склав 0,84 проти 0,87 відповідно.

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо:

- ✦ високоліквідні активи перевищують найбільш термінові пасиви;
- ✦ середньоліквідні активи перевищують короткострокові пасиви;
- ✦ низьколіквідні активи перевищують довгострокові пасиви;

✦ важколіквідні активи менше за постійні пасиви [7].

Згрупувавши у таблиці 4 активи за рівнем ліквідності та пасиви за терміновістю сплати, видно, що баланс не є абсолютно ліквідним, оскільки не виконуються перша та четверта умови. Тобто підприємство не вважається платоспроможним на момент складання балансу, проте є платоспроможним у найближчій перспективі та середньостроковому періоді одного обороту оборотних активів.

Таблиця 4

Групування активів і пасивів балансу ПАТ «Запоріжжяобленерго»

Група		2022 рік	2023 рік	Група		2022 рік	2023 рік	2022 рік	2023 рік
A1	Високоліквідні	222 560	76 848	P1	Найбільш термінові	3 060 361	3 548 402	A1<P1	A1<P1
A2	Середньоліквідні	2 237 329	2 580 687	P2	Короткострокові	-	-	A2>P2	A2>P2
A3	Низьколіквідні	216 685	313 018	P3	Довгострокові	11 734	30 757	A3>P3	A3>P3
A4	Важколіквідні	736 194	824 031	P4	Постійні	340 673	215 425	A4>P4	A4>P4
Усього активів		3 412 768	3 794 584	Усього пасивів		3 412 768	3 794 584		

Джерело: згруповано автором на основі [8].

ВИСНОВКИ

Підприємству ПАТ «Запоріжжяобленерго» у проаналізованому періоді 2020–2023 роках за більшістю моделей банкрутство не загрожує. Серед загальних тенденцій було виявлено, що найуспішнішим роком за аналізований період є 2021 рік, де Z-показник був найвищим в усіх п'яти розглянутих моделях, а також перевищував нормативні значення за ними.

Нижчі показники у 2022 році спричинені початком повномасштабного вторгнення рф в Україну, що призвело до підвищення витрат на ремонт електромереж і відновлення електропостачання після обстрілів. Окупація частини території України спричинила зменшення надходження коштів від електропостачальників і споживачів за надані послуги, а також втрату більшої частини виробничих потужностей підприємства.

Показники рентабельності підприємства не є високими. У 2022 році розглянуті показники були від'ємними, оскільки підприємство, за підсумками року, мало збиток у 204748 тис. грн, але в інші роки прибутку не було достатньо, щоб у повному обсязі покрити активи та капітал підприємства. Підприємство має достатній рівень грошових коштів та

дебіторської заборгованості для покриття поточних зобов'язань, про що свідчить показник швидкої ліквідності, проте також спостерігається і нестача оборотних активів та грошових коштів. ПАТ «Запоріжжяобленерго» не вважається платоспроможним на момент складання балансу за 2022 та 2023 роки, проте є платоспроможним у найближчій перспективі та середньостроковому періоді одного обороту оборотних активів.

Задля поліпшення результатів підприємству необхідно зменшити обсяг дебіторських зобов'язань за допомогою методів досудового врегулювання питань та претензійно-позовної роботи, постійно збільшувати дохід шляхом проведення робіт щодо збільшення обсягів розрахунків за електричну енергію, зменшення розкрадання електроенергії споживачами. Реконструкція та оновлення застарілих основних засобів зменшать втрати електроенергії, а також кількість і витрати на проведення необхідних ремонтів.

У подальшому доцільно буде провести дослідження фінансового стану, проаналізувати фінансову стійкість ПАТ «Запоріжжяобленерго» для отримання більш повних результатів щодо діяльності підприємства протягом останніх років. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Боронос В. Г., Плікус І. Й. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник. Суми : СумДУ, 2022. 459 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi68/0049740.pdf>
2. Ливдар М., Чубка О., Фітяк Д. Оцінка фінансового стану та ймовірності банкрутства АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ». *Економіка та суспільство*. 2022. № 36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-17>
3. Мулик Т. О. Антикризова діагностика в контексті управління підприємств. *Economic Synergy*. 2023. № 1. С. 220–245. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-17>
4. Добровольська О. В., Рондова М. А. Прогнозування банкрутства як методу оцінки фінансового стану підприємства. *Агросвіт*, 2021. № 20. С. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2021.20.40>
5. Домніна І., Сілова Я. Аналіз моделей прогнозування ймовірності банкрутства та їх адаптованість для українських підприємств. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*. 2019. № 24. С. 7–12. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2019.24.7>
6. Бугай В., Федорець А. Моделювання ймовірності банкрутства підприємства (на прикладі ПрАТ «Кропивницький ОЕЗ»). *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-67>
7. Аніловська Г. Я., Висоцька І. Б., Горалько О. В., Сорока Р. С., Марушко Н. С., Козій І. С. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС. 2018. 440 с.
8. Сайт ПАТ «Запоріжжяобленерго». Річні звіти емітента. URL: <https://www.zoe.com.ua/%d1%80%d1%96%d1%87%d0%bd%d1%96-%d0%b7%d0%b2%d1%96%d1%82%d0%b8-%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%82%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b0/>

REFERENCES

Anilovska, H. Ya. et al. *Finansy pidpriemstv* [Enterprise Finance]. Lviv: LvDUVS, 2018.

- Boronos, V. H., and Plikus, I. I. "Upravlinnia finansovoiu sanatsiieu pidpriemstv" [Management of Financial Rehabilitation of Enterprises]. Sumy : SumDU, 2022. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi68/0049740.pdf>
- Buhai, V., and Fedorets, A. "Modeliuvannya imovirnosti bankrutstva pidpriemstva (na prykladi PrAT «Kropyvnytskyi O EZ»)» [Modeling the Probability of Bankruptcy of the Enterprise (on the Example of PrJSC "Kropivnytskyi O EZ")]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 50 (2023). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-67>
- Dobrovolska, O. V., and Rondova, M. A. "Prohnozuvannya bankrutstva yak metodu otsinky finansovoho stanu pidpriemstva" [Forecasting Bankruptcy as a Method of Assessing the Financial Condition of an Enterprise]. *Ahrosvit*, no. 20 (2021): 40-45. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2021.20.40>
- Domnina, I., and Silova, Ya. "Analiz modelei prohnozuvannya imovirnosti bankrutstva ta yikh adaptovanist dlia ukrainskykh pidpriemstv" [Analysis of Bankruptcy Probability Forecasting Models and Their Adaptability for Ukrainian Enterprises]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)*, no. 24 (2019): 7-12. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2019.24.7>
- Lyvdar, M., Chubka, O., and Fitiak, D. "Otsinka finansovoho stanu ta imovirnosti bankrutstva AT «UKRZALIZNYTSIA»" [Assessment of the Financial Condition and Probability of Bankruptcy of JSC "UKRZALIZNYTSIA"]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 36 (2022). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-17>
- Mulyk, T. O. "Antykryzova diahnozyka v konteksti upravlinnia pidpriemstv" [Anti-crisis Diagnostics in the Context of Enterprise Management]. *Economic Synergy*, no. 1 (2023): 220-245. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-17>
- "Sait PAT «Zaporizhzhiaoblenerho». Richni zvity emitentа" [Site of PJSC "Zaporizhzhiaoblenerho". Annual Reports of the Issuer]. <https://www.zoe.com.ua/%d1%80%d1%96%d1%87%d0%bd%d1%96-%d0%b7%d0%b2%d1%96%d1%82%d0%b8-%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%82%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b0/>